

NOTAT Specialuddannede sygeplejersker 2024

I perioden 3. til 14. juni 2024 har DSR Analyse gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt 4.091 specialuddannede medlemmer af Dansk Sygeplejeråd. Samlet deltog 2.286 medlemmer i undersøgelsen, hvilket svarer til en svarprocent på 56%. Analysen er baseret på helt og delvist gennemførte besvarelser. Heraf er de sidste 5% fra delvist gennemførte besvarelser.

Hovedresultater

- Baggrunden for gennemførelsen af en specialuddannelse er især ønsket om faglig udvikling – herefter ønsket om flere specialiserede kompetencer.
- 69% af de specialuddannede anvender deres specialuddannelse i forbindelse med særlige opgaver eller funktioner i kraft af deres specialuddannelse, og 60% anvender den i forbindelse med faglig sparring eller vejledning af sygeplejerskekollegaer
- 71% af de specialuddannede sygeplejersker angiver, at de har fået et større ansvar i arbejdet som sygeplejerske, efter de gennemførte deres specialuddannelse.
- 93% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løse mere komplekse opgaver end ellers. Og 91% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løse opgaverne med højere kvalitet end ellers.
- Blandt de specialuddannede, der ikke gør brug af deres specialuddannelse angiver 41%, at årsagen er et ønske om lavere vagtbyrde, 28% et ønske om at prøve et nyt speciale og 27% et ønske om et bedre arbejdsmiljø.
- 65% af de specialuddannede sygeplejersker har behov for faglig opdatering relateret til deres specialuddannelse – heraf har 33% har allerede fået efteruddannelse, 4% får snart efteruddannelse og 19% har et aktuelt behov for faglig opdatering, men ved ikke, hvornår efteruddannelse bliver mulig.
- 33% af de specialuddannede angiver, at der er mangel på specialuddannede sygeplejersker – heraf angiver 20%, at der er vakante stillinger, og 13% angiver, at der er ansat andre sygeplejersker i stillinger til specialuddannede sygeplejersker.

Gennemførte og igangværende specialuddannelser

Tabel 1 viser hvordan medlemmerne med en registeret specialuddannelse er fordelt på de syv specialuddannelser. 42% angiver, at de har en intensiv specialuddannelse, 23% angiver en anæstesiologisk specialuddannelse, 17% har en sundhedsplejerskeuddannelse og 15% har en specialuddannelse i psykiatrisk sygepleje. 8% har angivet, at de har mere end en specialuddannelse (ej vist)

Tabel 1. Har du gennemført en af følgende specialuddannelser? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal
Specialuddannelsen i intensiv sygepleje	42%	965
Specialuddannelsen i anæstesiologisk sygepleje	23%	518
Sundhedsplejerskeuddannelsen	17%	380
Specialuddannelsen i psykiatrisk sygepleje	15%	334
Specialuddannelsen i kræftsygepleje	6%	132
Specialuddannelsen i borgernær sygepleje	5%	109
Specialuddannelsen i infektionshygiejne	1%	23
Ingen specialuddannelse	0%	8
Ved ikke	0%	4

N=2280. Det har været muligt at sætte flere kryds. Kilde: DSR analyse.

Ud af de sygeplejersker, der har gennemført en specialuddannelse, har 10% gennemført deres seneste specialuddannelse før 2000. Knap hver tredje mellem 2000 og 2009. 40% mellem 2010 og 2019 og 19% fra 2020 og frem. Dette fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Hvornår gennemførte du din seneste specialuddannelse? (angiv årstal)

	Andel	Antal
Før 1990	1%	23
1990-1999	9%	175
2000-2009	31%	612
2010-2019	40%	775
2020 og frem	19%	364

N=1949. Kilde: DSR analyse.

Betydning af specialuddannelserne

Blandt de specialuddannede sygeplejersker angiver 3 ud af 4, at der er en direkte sammenhæng mellem deres ansættelse og deres specialuddannelse, jf. tabel 3.

Tabel 3. Er der direkte faglig sammenhæng mellem din ansættelse og din specialuddannelse (fx psykiatrisk afdeling for en specialuddannet i psykiatrisk sygepleje)?

	Andel	Antal
Ja	74%	1434
Nej	25%	487
Ved ikke	1%	25

N=1946. Kilde: DSR analyse.

Af tabel 4 fremgår det, at halvdelen af de specialuddannede angiver, at deres specialuddannelse har afgørende betydning for at kunne løse opgaverne i deres nuværende ansættelse. 27% angiver, at specialuddannelsen har stor betydning, og 15% angiver nogen betydning. 10% angiver mindre eller ingen betydning.

Tabel 4. Hvor stor betydning vurderer du, at din specialuddannelse har for at kunne løse opgaverne i din nuværende ansættelse?

	Andel	Antal
Afgørende betydning	48%	925
Stor betydning	27%	532
Nogen betydning	15%	300
Mindre betydning	7%	130
Ingen betydning	3%	56
Ved ikke	0%	2

N=1945. Kilde: DSR analyse.

Halvdelen (48%) angiver, at deres specialuddannelse er en forudsætning for deres ansættelse. Dette fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Er din specialuddannelse en forudsætning for din nuværende ansættelse?

	Andel	Antal
Ja	48%	928
Nej	51%	989
Ved ikke	1%	25

N=1942. Kilde: DSR analyse.

De specialuddannede sygeplejersker er derudover blevet spurgt ind til, hvordan de gør brug af deres specialuddannelse i deres nuværende ansættelse. Det, som går igen i friteksterne, er, at uddannelsen enten er en forudsætning for arbejdet eller skaber en stærkere faglig profil til at håndtere flere komplekse opgaver. Her er konkrete eksempler på hvad, de specialuddannede skriver:

"Det giver ro i maven, når man har flere kompetencer" (anæstesisygeplejerske)

"Ad hoc opgaver, som har stor betydning for patienten, feks håndtering af port a kath så patienten ikke skal bøvl med blodprøvetagning, som var svært. Kendskab til specielle procedure og meget andet som er til gavn for både patient, kollegaer og arbejdsplads" (intensivsygeplejerske)

"klinisk observation og vurdering, samarbejde med læger og akutfunktion samt opfølgende samtaler med borger efter længere indlæggelsesforløb. Indsigt og handlekraft i komplekse forløb" (intensivsygeplejerske)

"Højner faglighed og muliggjorde ambulante arbejde med høj selvstændighed" (psykiatrisk sygeplejerske)

"Jeg bruger den især til medinddragelse af borgere, koordinering tværsektorielt og koordinering af borgerforløb internt og til at skabe borgerforløb af højere kvalitet." (borgernær sygeplejerske)

"I socialpsykiatrien med børn og unge er den helhedsorienterede praksis væsentlige både i behandlingsøjemed men også vidensdeling til kollegaer" (sundhedsplejerske)

Knap 3 ud af 4 (72%) af de specialuddannede sygeplejersker har ansættelse på et offentligt hospital. 21% i en kommune og 5% i den private sektor. 1% har ansættelse i staten. Dette fremgår af tabel 6.

Tabel 6. Hvilken sektor er din nuværende ansættelse (hovedbeskæftigelse med flest timer)?

	Andel	Antal
På et offentligt hospital	72%	1407
I en kommune	21%	402
I staten	1%	27
På et privathospital	1%	19
Anden privat ansættelse	4%	79
Ved ikke	0%	8

N=1942. Kilde: DSR analyse.

Tabel 7 viser fordelingen af de specialuddannedes selvrapporterede samlede arbejdstid inkl. merarbejde og bijob. Den gennemsnitlige arbejdstid ligger på 35,7 timer, og hovedparten arbejder 37 timer.

Tabel 7. Hvor mange timer arbejder du samlet set om ugen alt inklusiv (dvs. aftalte arbejdstid i din nuværende ansættelse, merarbejde og bijob)?

	Andel	Antal
Under 30 timer	5%	98
30-36,9 timer	34%	668
37 timer	43%	835
38-42 timer	11%	220
43-48 timer	4%	83
49 eller flere timer	2%	34
Gennemsnit	35,7 timer	1938

N=1938. Kilde: DSR analyse.

55% af de specialuddannede sygeplejersker har vagtarbejde i deres stilling. 49% har weekend-/helligdagsvagter, 44% har aftenvagter og 34% nattevagter. 44% har ingen vagter. Gruppen uden vagter er hovedsagligt udgjort af særlige grupper af specialuddannede – sundhedsplejersker, infektions- og borgernære sygeplejersker.

Tabel 8. Har du vagtarbejde i din nuværende ansættelse (hovedbeskæftigelse med flest timer)? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal svar
Ja, aftenvagter	44%	847
Ja, nattevagter	34%	654
Ja, weekend/helligdage	49%	955
Nej, kun dagarbejde	44%	843
Ved ikke	0%	6
Ikke relevant	1%	21

N=1936. Kilde: DSR analyse.

Baggrund for gennemførelse af specialuddannelse

De specialuddannede sygeplejersker er også blevet spurgt til baggrunden for den gennemførte specialuddannelse. Flest angiver ønsket om faglig udvikling som årsag - herefter ønsket om flere specialiserede kompetencer. Dette fremgår af tabel 9.

Tabel 9. Hvad var baggrunden for, at du gennemførte en specialuddannelse?

	Andel	Antal
Ønsket om faglig udvikling	86%	1.659
Ønsket om flere specialiserede kompetencer	67%	1.287
Ønsket om en højere løn	36%	694
Specialuddannelsen var en forudsætning for min ansættelse	28%	548
Ønsket om et bedre arbejdsmiljø	15%	292
Min leder opfordrede mig	13%	247
Andet (uddyb gerne)	4%	85
Ved ikke /husker ikke	0%	2

N=1928. Kilde: DSR analyse.

Baggrunden for at gennemføre en specialuddannelse, beskriver de specialuddannede sygeplejersker, der har angivet "andet" i spørgsmålet, som et ønske om at kunne yde kompleks sygepleje, andre jobmuligheder samt at kunne holde på arbejdsmarkedet i mange år. Fx skriver sygeplejerskerne følgende:

"Jeg tog uddannelsen til anæstesi sygeplejerske fra intensiv sygeplejerske da vagtbyrden på intensiv var for voldsom" (anæstesisygeplejerske)

"Var blevet vred på sundhedsvæsnet og de vilkår (mange krav, stor vagtbyrde, mangel ekstra- og dobbeltvagter pga. besparelser. Evig "brandslukning" af vagtplan, mangel på sengepladser og ressourcer og deraf ikke en sygepleje eller behandling jeg ville stå inde for. Anæstesien blev min vej til lidt bedre arbejdsvilkår og oplevelse af at kunne tilbyde god sygepleje." (anæstesisygeplejerske)

"Faglige udfordringer og større forståelse for specialets kompleksitet" (intensivsygeplejerske)

"Ønske om at kunne søge flere og mere specialiserede stillinger, som fx ambulant regi" (psykiatrisksygeplejerske)

"Opnå bredere faglig viden og kunne bruge den til at højne patientsikkerheden for borgerne/patienterne" (borgernære sygeplejerske)

"Ønskede at arbejde forebyggende, ville gerne arbejde med livets begyndelse" (sundhedsplejerske)

Tabel 10 viser, at 69% af de specialuddannede sygeplejersker anvender deres specialuddannelse i forbindelse med særlige opgaver eller funktioner i kraft af deres specialuddannelse, mens 60% anvender den i forbindelse med faglig sparring eller vejledning af sygeplejerskekollegaer.

Tabel 10. Hvordan gør du brug af din specialuddannelse i din nuværende ansættelse? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal
I forbindelse med særlige opgaver eller funktioner i kraft af sin specialuddannelse	69%	1332
I forbindelse med faglig sparring eller vejledning af dine sygeplejerskekollegaer	60%	1153
I forbindelse med udvikling og kvalitetsarbejde	43%	829
I forbindelse med vejledning af sygeplejerskestuderende	26%	501
Andet (uddyb gerne) _____	10%	190
Jeg gør ikke direkte brug af min specialuddannelse i min nuværende ansættelse	10%	198
Ved ikke	0%	4

N=1920. Kilde: DSR analyse.

Blandt de specialuddannede, der i tabel 3 angav, at de ikke gør brug af deres specialuddannelse, angiver 41%, at årsagen er et ønske om lavere vagtbyrde, 28% ønsker at prøve et nyt speciale og 27% ønsker et bedre arbejdsmiljø, jf. tabel 11. Ganske få (7%) angiver, at de ikke kan finde relevant ansættelse inden for specialet.

Tabel 11. Hvad er årsagen til, at du har valgt en ansættelse, hvor du ikke gør direkte brug af din specialuddannelse? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal
Ønske om lavere vagtbyrde	41%	80
Ønsket om at prøve et andet speciale	28%	55
Ønske om bedre arbejdsmiljø	27%	53
Ønske om bedre faglige udviklingsmuligheder	14%	27
Ønske om en højere løn	11%	21
Jeg kunne ikke finde relevant ansættelse inden for mit speciale	7%	14
Andet (uddyb gerne)	31%	61
Ved ikke	2%	4

N=197. Anm: Spørgsmål stillet sygeplejersker der i tabel 10 har angivet "Jeg gør ikke direkte brug af min specialuddannelse i min nuværende ansættelse". Kilde: DSR analyse.

De, der har angivet "andet" i tabel 11, uddyber dette med arbejdspress, arbejdsskader, andre karriereønsker, anden videreuddannelse, vagtbelastning, besparelser/flytning af afdelinger samt manglende ressourcer eller ledelsesmæssig interesse i at bruge uddannelsen:

"Jeg blev syg af mine nattevagter og efter 24 år i skiftende vagter 3 holdsskift sagde min krop fra"
(intensivsygeplejerske)

"På mit tidligere ansættelsessted, ville man ikke give den fornødne tid til fordybelse til at de kompetencer fra uddannelsen kom i spil" (borgernær sygeplejerske)

"Jeg har videreuddannet mig med en master, som jeg bruger aktivt i mit nuværende arbejde" (intensivsygeplejerske)

"Er gået ledelsesvejen" (anæstesisygeplejerske)

Blandt de specialuddannede, der i tabel 3 angav, at de ikke gør brug af deres specialuddannelse, angiver 31%, at en lavere vagtbyrde kan få dem til at søge ansættelse i specialet igen, og 29% angiver en højere løn. Dette fremgår af tabel 12.

Tabel 12. Kan en eller flere af følgende forhold få dig til at søge en ansættelse, hvor du gør direkte brug af din specialuddannelse? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal
Lavere vagtbyrde	31%	62
En højere løn	29%	57
Et bedre arbejdsmiljø	26%	51
Bedre faglige udviklingsmuligheder	20%	39
Andet (uddyb gerne)	10%	20
Intet kan få mig til at gøre direkte brug af min specialuddannelse (uddyb gerne årsag)	30%	60
Ved ikke	11%	21

N=197. Anm: Spørgsmål stillet sygeplejersker der i tabel 10 har angivet "Jeg gør ikke direkte brug af min specialuddannelse i min nuværende ansættelse". Kilde: DSR analyse.

Betydning af specialuddannelsen

71% af de specialuddannede sygeplejersker angiver, at de har fået et større ansvar i arbejdet som sygeplejerske efter de gennemførte en specialuddannelse. Dette ses af tabel 13.

Tabel 13. Har du fået et større ansvar i dit arbejde som sygeplejerske, efter du gennemførte din specialuddannelse?

	Andel	Antal
Ja	71%	1358
Nej	23%	432
Ved ikke	7%	128

N=1918. Kilde: DSR analyse.

Tabel 14 viser betydningen af specialuddannelsen:

- 59% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løse opgaverne hurtigere end ellers.
- 93% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løse mere komplekse opgaver end ellers.
- 91% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løse opgaverne med højere kvalitet end ellers.
- 91% er helt eller delvist enige i, at deres specialuddannelse gør dem i stand til at løfte de faglig udvikling bedre end ellers.

Tabel 14. Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn om din specialuddannelses betydning for dit arbejde som sygeplejerske

	Helt enig/ delvist enig	Hverken eller	Helt uenig/ delvist uenig	Ved ikke/ikke relevant
Min specialuddannelse gør mig i stand til at løse mine opgaver hurtigere end ellers	59%	23%	6%	11%
Min specialuddannelse gør mig i stand til at løse mere komplekse opgaver end ellers	93%	3%	0%	2%
Min specialuddannelse gør mig i stand til at løse mine opgaver med højere kvalitet end ellers	91%	4%	1%	3%
Min specialuddannelse gør mig i stand til at løfte den faglige udvikling bedre end ellers	91%	5%	2%	3%

N=1899. Kilde: DSR analyse.

De specialuddannede sygeplejersker er derudover blevet bedt om at beskrive, hvordan deres specialuddannelse styrker kvaliteten af sygeplejearbejdet på deres arbejdsplads. De nævner især at opleve at have en større faglighed, at kunne løse opgaver hurtigere og mere patientsikkert, at blive brugt af andre kollegaer til sparring og oplæring, at være i stand til at varetage mere kritiske patienter og uforudsete hændelser, at øge trygheden blandt de nyuddannede kollegaer, samt at skabe et bedre tværfagligt samarbejde. Fx skriver sygeplejerskerne følgende:

"Som anæstesi uddannet, kommer man rundt på alle afdelinger til akut kald og andre komplekse opgaver, hvor min viden og kompetencer bruges i faglig sparring med yngre, nyere uddannede sygeplejersker og nye læger. Den faglige sparring og høje uddannelsesniveau bliver brugt dagligt i mit arbejde" (anæstesisygeplejerske)

"En dybere viden i forhold til de komplekse patienter, samt erfaringen fra 10 år på intensiv afdeling, støtter både lægerne og sygeplejerskerne på min medicinske afdeling, hvor patienterne er væsentlig mere komplekse end før." (intensivsygeplejerske)

"Min nyuddannede og nyansatte bruger mig utrolig meget til sparring og kommer ofte til mig når de er i tvivl om plejen af komplekse patienter [...]" (intensivsygeplejerske)

"Større forståelse og opmærksomhed om at sikre inddragelse af alle parter. Alt fra sosu-medarbejdere til ledere. Mere fokus på at anvende instrukser, procedure og nationale retningslinjer. Deltagelse i kvalitetsgruppe, instruksgruppe osv i den kommune jeg arbejder i." (borgernær sygeplejerske)

"Sundhedsplejerskeuddannelsen er helt afgørende for at kunne varetage mine arbejdsopgaver, da der i sygeplejerske uddannelsen er et minimum pensum omkring børn, og familiedannelse. Jeg oplever det som en meget specifik uddannelse målrettet en borgergruppe, som har meget lidt plads i sygeplejerske uddannelsen." (sundhedsplejerske)

62% angiver, at de i høj grad oplever, at deres kompetencer som specialuddannet sygeplejerske bringes i spil på arbejdspladsen. 26% angiver i nogen grad, og 8% i mindre grad. 1% angiver slet ikke. Dette fremgår af tabel 15.

Tabel 15. I hvilken grad oplever du, at dine kompetencer som specialuddannet sygeplejerske kan bringes i spil på din arbejdsplads?

	Andel	Antal
I høj grad	62%	1170
I nogen grad	26%	495
I mindre grad	8%	148
Slet ikke	1%	23
Ved ikke	1%	16
Ikke relevant	2%	38

N=1890. Kilde: DSR analyse.

Faglig sparring og udvikling

Knap halvdelen (45%) angiver, at der i høj grad er mulighed for faglig sparring mellem specialuddannede sygeplejersker. 24% angiver i nogen grad og 11% i mindre grad. 16% angiver, at det slet ikke er en mulighed. Dette fremgår af tabel 16.

Tabel 16. Er der mulighed for faglig sparring mellem de specialuddannede sygeplejersker i din nuværende ansættelse?

	Andel	Antal
I høj grad	45%	843
I nogen grad	24%	460
I mindre grad	11%	215
Slet ikke	16%	299
Ved ikke	4%	72
Ikke relevant	0%	0

N=1889. Kilde: DSR analyse.

Blandt dem, der i tabel 16 angiver i mindre grad eller slet ikke, er årsagen hertil især, at der mangler tid og ressourcer samt at ledelsen ikke prioriterer tid til det. Dette fremgår af tabel 17.

Tabel 17. Hvad er årsagen til, at der i din nuværende ansættelse i mindre grad eller slet ikke er mulighed for faglig sparring mellem de specialuddannede sygeplejersker? (sæt evt. flere kryds)

	Andel	Antal
Ledelsen prioriterer ikke tid til faglig sparring	20%	104
Manglende tid og ressourcer	25%	127
Manglende efterspørgsel fra kollegaer	11%	56
Andet (udfyld gerne)	20%	100
Ved ikke	3%	16
Ikke relevant – der er ikke andre specialuddannede på min arbejdsplads	41%	210

N=511. Kilde: DSR analyse.

Ift. årsagen til, at der i mindre grad eller slet ikke er mulighed for faglig sparring mellem de specialuddannede sygeplejersker nævner sygeplejerskerne, der har svaret andet, at der ikke er andre specialuddannede, at de arbejder selvstændigt, mangel på tid, eller at der er større fokus på de nyuddannede kollegaer:

"Det handler om at få dækket stuerne i det daglige arbejde. Derfor bliver arbejdet utrolig selvstændigt / monofagligt uden sparring (sjældent), men dog sammen med en læge til opstart af anæsthesierne. Meget, meget ofte ingen fra min egen faggruppe at sparre med" (anæstesisygeplejerske)

"Der er pt. meget fokus på de nyansatte kollegaer, hvor mange af dem (desværre) er helt nyuddannede. Det er en stor mundfuld at gå fra skolebænken til en højt specialiseret intensivafdeling. Vi oplevede et forholdsvist højt frafald inden for de første 6-8 måneder, derfor arbejder vi nu meget målrettet med perioden fra de "frigives" fra oplæring til så 1 år frem. Det kræver ressourcer, som måske kunne være blevet brugt på struktureret sparring mellem de specialudd. spl." (intensivsygeplejerske)

Knap hver tredje angiver, at de i deres ansættelse har en funktion som vejleder for sygeplejersker, der er under specialuddannelse. Dette ses af tabel 18.

Tabel 18. Har du i din nuværende ansættelse en funktion som vejleder for sygeplejersker, der er under en specialuddannelse?

	Andel	Antal
Ja	30%	560
Nej	69%	1309
Ved ikke	1%	17

N=1886. Kilde: DSR analyse.

Tabel 19 viser i hvilken grad de specialuddannede sygeplejersker oplever, at ledelsen har mulighed for at sende sygeplejersker på en specialuddannelse. Besvarelsene fordeler sig bredt med 27%, der angiver i høj grad, 20% angiver i nogen grad og 27% i mindre grad eller slet ikke.

Tabel 19. I hvilken grad oplever du, at ledelsen på din arbejdsplads har mulighed for at sende sygeplejersker på en specialuddannelse?

	Andel	Antal
I høj grad	27%	506
I nogen grad	20%	382
I mindre grad	16%	293
Slet ikke	11%	200
Ved ikke	8%	151
Ikke relevant	19%	354

N=1886. Kilde: DSR analyse.

Blandt dem, hvis seneste specialuddannelse blev gennemført for under 4 år siden, angiver 80%, at det faglige niveau på specialuddannelsen var passende ift. behovet i ansættelsen. Dette fremgår af tabel 20.

Tabel 20. Var det faglige niveau på din specialuddannelse passende ift. til behovet i din nuværende ansættelse?

	Andel	Antal
Ja	80%	211
Nej, niveauet var højere end nødvendigt i min ansættelse	6%	16
Nej, niveauet var lavere end nødvendigt i min ansættelse	7%	18
Ved ikke/Kan ikke vurdere	8%	20

N=265. Kilde: DSR analyse.

Blandt alle de specialuddannede har 65% behov for faglig opdatering relateret til deres specialuddannelse. 33% har allerede fået efteruddannelse, 4% får snart efteruddannelse og 19% svarer, at de har et aktuelt behov for faglig opdatering, men ikke ved hvornår efteruddannelse bliver mulig, jf. tabel 21.

Tabel 21. Har du haft et behov for at blive faglig opdateret relateret din specialuddannelse?

	Andel	Antal
Ja, jeg fik efteruddannelse	33%	613
Ja, jeg får snart efteruddannelse	4%	79
Ja, jeg har et aktuelt behov, men ved ikke hvornår jeg kan få efteruddannelse	19%	358
Nej	35%	659
Ved ikke	10%	190

N=1899. Kilde: DSR analyse.

Mangel på specialuddannede sygeplejersker

33% af de specialuddannede angiver, at der er mangel på specialuddannede sygeplejersker på deres arbejdsplads. 20% angiver, at der pt. er vakante stillinger, og 13% angiver, at der er ansat andre sygeplejersker i stillinger til specialuddannede sygeplejersker. 47% angiver, at der ikke er mangel på specialuddannede sygeplejersker og 20% ved det ikke, jf. tabel 22.

Tabel 22. Mangler der efter din vurdering specialuddannede sygeplejersker på din arbejdsplads?

	Andel	Antal
Ja, der er vakante stillinger til specialuddannede sygeplejerske	20%	378
Ja, der er ansat andre sygeplejersker i stillinger til specialuddannede sygeplejerske	13%	250
Nej	47%	883
Ved ikke	20%	370

N=1881. Kilde: DSR analyse.

De specialuddannede er blevet bedt om at beskrive konsekvenserne af, at der mangler specialuddannede sygeplejersker på arbejdspladsen. Konsekvenserne er mange, fx at aktiviteten reduceres ved at aflyse operationer og lukke sengepladser, mange ekstravagter, der skal dækkes (stor vagtbyrde og meget overarbejde), medarbejderflugt, meget stor travlhed, større ansvar, ringere arbejdsmiljø, ansættelse af andre kompetencer fx helt nyuddannede eller andet personale fx SOSU, lavere kompetenceniveau samt manglende faglighed og refleksionslyst/niveau. Herunder fremgår et par eksempler på de specialuddannedes udsagn:

"Anæstesisygeplejersker kan ikke erstattes af andre end sygeplejersker med specialuddannelsen i anæstesi, så når der mangler kolleger, må vinlandet løbe hurtigere eller operationer bliver aflyst. Alt kvalitetsarbejde og tid til faglig sparring/udvikling er sløjftet til fordel for patienterne. Det påvirker arbejdsmiljøet MEGET i en negativ retning!!!"
(anæstesisygeplejerske)

"Der er en masse ekstra vagter som skal dækkes. Personalet har mere sygefravær. Vi løber hurtigt og kvalitets sikrer ikke på samme måde længere. Stemningen er ikke så positiv og overskudsagtig som da alle stillinger var besat" (anæstesisygeplejerske)

"Der er et lavt kompetenceniveau i afd. Har betydning for kvaliteten i patientforløbene. Flere erfaringer med spec. Udd rejser fordi de ik kan stå inde for niveauet. De føler et tungt ansvar. Og de der ikke er udd. føler er øget pres for at stå i situationer de ik er kompetente til - og rejser. Det er en ond spiral" (intensivsygeplejerske)

"Der ansættes nyuddannede sygeplejersker og pædagoger i stillinger som forudsætter specialuddannelse. Det sænker kvaliteten af plejen og giver ofte længere indlæggelsesforløb samt hyppigere genindlæggelser [...]" (psykiatrisygeplejerske)

Fremtidig ansættelse

58% af de specialuddannede ser sig om 3 år i en ansættelse, der hænger fagligt sammen med specialuddannelsen. 12% ser sig ansat om sygeplejerske i anden ansættelse og 5% i arbejde som noget andet end sygeplejerske. Dette fremgår af tabel 23.

Tabel 23. Hvor ser du dig selv om 3 år?

	Andel	Antal
Som sygeplejerske i en ansættelse der fagligt hænger sammen med min specialuddannelse	58%	1082
Som sygeplejerske i en ansættelse der ikke fagligt hænger sammen med min specialuddannelse	12%	224
I arbejde som andet end sygeplejerske	5%	87
Under videreuddannelse	4%	76
Uden for arbejdsmarkedet (pga. videreuddannelse, orlov pension)	9%	165
Andet	4%	79
Ved ikke	9%	166

N=1879. Kilde: DSR analyse.

Dem, der i tabel 23 angiver, at de ser sig selv arbejde som enten sygeplejerske eller i arbejde som andet om 3 år, er blevet spurgt om, hvilken sektor de ser sig selv i. Tabel 24 viser, at flest (61%) forventer ansættelse på et offentligt hospital, 19% i en kommune og 10% i en privat ansættelse.

Tabel 24. I hvilken sektor er du sig selv om 3 år fordelt på forventet stilling om 3 år

	Som spl. i specialet	Som spl. udenfor specialet	I arbejde som andet end spl.	Andel i alt
På et offentligt hospital	69%	41%	6%	61%
I en kommune	18%	25%	10%	19%
I staten	1%	4%	9%	2%
På et privathospital	2%	1%	2%	2%
Anden privat ansættelse	3%	18%	38%	8%
Andet	1%	5%	18%	3%
Ved ikke	7%	6%	16%	7%

N=1393. Kilde: DSR analyse.

Blandt dem, der ikke forventer at være i en ansættelse, som fagligt hænger sammen med deres specialuddannelse, om 3 år, er det især ønsket om en lavere vagtbyrde (21%), ønsket om at prøve et andet speciale (11%) eller andet (39%), der er den vigtigste årsag, jf. tabel 25.

Tabel 25. Hvad er den vigtigste årsag til, at du ikke forventer at være i en ansættelse, der fagligt hænger sammen med din specialuddannelse om 3 år?

	Andel	Antal
Ønske om lavere vagtbyrde end mit nuværende arbejde	21%	47
Ønsket om at prøve et andet speciale	11%	25
Ønske om bedre arbejdsmiljø end mit nuværende arbejde	9%	20
Ønske om bedre faglige udviklingsmuligheder end mit nuværende	5%	12
Ønske om en højere løn end mit nuværende arbejde	4%	10
Ved at fratræde arbejdsmarkedet	1%	3
Andet	39%	88
Ved ikke	8%	19

N=224. Anm. De der i tabel 23 har svaret "Som sygeplejerske i en ansættelse der ikke fagligt hænger sammen med min specialuddannelse". Kilde: DSR analyse.

Bilagstabeller:

Bilagstabel 1. Hvor er du i din nuværende ansættelse (hovedbeskæftigelse med flest timer)?

	Anæstesiologisk sygepleje	Intensiv sygepleje	Psykiatrisk sygepleje	Kræftsygepleje	Borgernær	Sundhedsplejerske	Specialuddannede i alt
Anæstesiafdeling	80%	14%	0%	1%	0%	0%	20%
Intensivafdeling	1%	42%	0%	2%	1%	0%	19%
Operationsgang	3%	2%	0%	2%	1%	0%	2%
Opvågningsgang	1%	9%	0%	2%	0%	0%	4%
Psykiatrisk afdeling (børn, unge og voksne)	0%	0%	60%	0%	2%	5%	10%
Onkologisk afdeling (børn, unge og voksne)	0%	0%	0%	37%	1%	0%	3%
Børneafdeling	0%	0%	0%	0%	0%	4%	1%
Medicinsk afdeling	2%	3%	1%	8%	0%	0%	3%
Kirurgisk afdeling	1%	2%	0%	13%	2%		2%
Ambulatorium	0%	4%	19%	16%	3%	1%	6%
Anden regional arbejdsplads	2%	4%	5%	4%	1%	1%	4%
I den kommunale sygepleje (hjemmesygepleje)	1%	6%	2%	5%	48%	2%	6%
På et plejehjem	0%	1%	2%	1%	11%	1%	2%
Hygiejneenhed o.lign.	0%	1%	0%	1%	0%	0%	1%
Midlertidig plads eller i et akutteam	1%	2%	0%	0%	10%	0%	2%
Sundhedsplejen	0%	0%	0%	0%	0%	75%	8%
Anden arbejdsplads i den kommunale sektor	1%	2%	5%	4%	12%	3%	3%
Almen eller speciallægepraksis	1%	3%	1%	0%	4%	4%	2%
Vikarbureau	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Øvrig arbejdsplads	5%	4%	4%	5%	4%	3%	4%
Antal svar	486	866	305	122	100	212	1940

Anm. For få (n=23) har angivet at have en specialuddannelse i infektionshygiejne til at disse kan vises separat i en kolonne, men de indgår i "Specialuddannede i alt". Det er muligt at have flere specialuddannelser, derfor indgår enkelte sygeplejersker i flere af kolonnerne. Procenter summerer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Bilagstabel 2. Er din specialuddannelse en forudsætning for din nuværende ansættelse?

	Anæstesi-sygeplejerske på anæstesi-afdeling	Intensiv-sygeplejerske på intensiv-afdeling	Psykiatrisk sygeplejerske på psykiatrisk afdeling	Sundheds-plejerske i sundhedsplejen	Kræft-sygeplejerske på onkologisk afdeling	Borgernær i kommune el. almen praksis	Øvrige special-uddannede
Ja	99%	68%	15%	98%	11%	7%	14%
Nej	1%	29%	79%	2%	87%	93%	85%
Ved ikke	0%	3%	5%	0%	2%	0%	1%
Antal	388	364	183	158	45	88	715

N=1941. Forskellen er statistisk signifikant. Procenter summerer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Bilagstabel 3. Er der direkte faglig sammenhæng mellem din ansættelse og din specialuddannelse (fx psykiatrisk afdeling for en specialuddannet i psykiatrisk sygepleje)?

	Anæstesi- sygeplejerske på anæstesi- afdeling	Intensiv- sygeplejerske på intensiv afdeling	Psykiatrisk sygeplejerske på psykiatrisk afdeling	Sundheds- plejerske i sundhedsplejen	Kræft- sygeplejerske på onkologisk afdeling	Borgernær i kommune el. almen praksis	Øvrige special- uddannede
Ja	99%	99%	81%	99%	98%	76%	37%
Nej	1%	0%	16%	1%	2%	20%	61%
Ved ikke	0%	1%	3%	0%	0%	3%	2%
Antal	388	364	183	158	45	88	715

N=1941. Forskellen er statistisk signifikant. Procenter summerer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Bilagstabel 4. Hvor ser du dig selv om 3 år? – Fordelt på specialuddannelse og arbejdssted

	Anæstesi- sygeplejerske på anæstesi- afdeling	Intensiv- sygeplejerske på intensiv afdeling	Psykiatrisk sygeplejerske på psykiatrisk afdeling	Sundheds- plejerske i sundhedsplejen	Kræft- sygeplejerske på onkologisk afdeling	Borgernær i kommune el. almen praksis	Øvrige special- uddannede
Som sygeplejerske i en ansættelse der fagligt hænger sammen med min specialuddannelse	73%	71%	64%	76%	58%	64%	36%
Som sygeplejerske i en ansættelse, der ikke fagligt hænger sammen med min specialuddannelse	2%	3%	3%	1%	0%	4%	29%
I arbejde som andet end sygeplejerske	4%	3%	5%	3%	4%	2%	6%
Under videreuddannelse	3%	4%	5%	3%	4%	12%	4%
Uden for arbejdsmarkedet (pga. videreuddannelse, orlov pension)	10%	7%	10%	10%	16%	2%	9%
Andet	2%	3%	3%	3%	4%	4%	7%
Ved ikke	8%	9%	9%	5%	13%	12%	10%
Antal	382	349	173	155	45	84	691

N=1879. Forskellen er statistisk signifikant. Procenter summerer ikke nødvendigvis til 100 grundet afrundinger. Kilde: DSR analyse.

Bilagstabel 5. Hvor er du i din nuværende ansættelse (hovedbeskæftigelse med flest timer)?

	Ja, der er vakante stillinger til specialuddannede sygeplejersker	Ja, der er ansat andre sygeplejersker i stillinger til specialuddannede sygeplejersker	Nej	Ved ikke	Antal svar
Anæstesiaafdeling	47%	1%	43%	35%	392
Intensivafdeling	25%	31%	35%	38%	352
Operationsgang	17%	10%	50%	25%	30
Opvågningsgang	17%	7%	57%	27%	76
Psykiatrisk afdeling (børn, unge og voksne)	15%	23%	39%	29%	185
Onkologisk afdeling (børn, unge og voksne)	4%	25%	37%	35%	52
Medicinsk afdeling	6%	4%	65%	33%	48
Kirurgisk afdeling	5%	5%	62%	31%	37
Ambulatorium	8%	17%	46%	22%	108
Anden regional arbejdsplads	7%	9%	49%	8%	68
I den kommunale sygepleje (hjemmesygepleje)	10%	15%	31%	34%	116
Midlertidig plads eller i et akutteam	6%	16%	56%	38%	32
Sundhedsplejen	6%	3%	83%	20%	155
Anden arbejdsplads i den kommunale sektor	2%	11%	54%	35%	56
Almen eller speciallægepraksis	8%	3%	79%	38%	39
Øvrig arbejdsplads	8%	4%	51%	27%	79
Specialuddannede i alt	20%	13%	47%	29%	1881

Anm. For få har angivet at arbejde i et vikarbureau (n=3), hygiejneenhed o.lign. (n=13), på et plejehjem (n=27) og på en børneafdeling (n=13) til at disse kan vises separat, men de indgår i "Specialuddannede i alt". Kilde: DSR analyse.